

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 19. novembra 1879.

Obseg: Pozor, kmetovalci! — Shod vinorejcev in vinska razstava na Dunaji. (Dalje.) — Ne preganjajte netopirjev! — Gospodarske novice. — Vojaška postava in pa sprava med avstrijskimi narodi. — Govor grofa Hohenwarta o adresni debati. (Konec.) — Mnogovrstne novice. — Naši dopisi. — Noviĉar.

Gospodarske stvari.

Pozor, kmetovalci!

Ministerstvo je državnemu zboru predloţilo naĉrt postave zoper govejo kugo. Bistvo te postave je to, da iz Rusije in nekdanjih deţel Turĉije, ĉe drţavni zbor to postavu sprejme, ne bomo ne repa veĉ ţive goveje ţivine v naše cesarstvo dobivali.

Kakor se sliĉi iz razprav onega odseka zbornice poslancev, kateremu je bila omenjena postava v obravnavo izroĉena in v katerem odseku marljivo sodeluje tudi naĹ posl. grof Margheri, ni dvomiti, da se nekoliko v §§. 7. in 8. spremenjena postava zdaj sprejme, ki v prejšnjem drţavnem zboru ni do veljave priĹla zato, ker se zbornici poslanska in gospoĹska niste zedinile o ĉasu, kedaj naj ta postava v veljavo stopi ali uţe ĉez 3 leta ali Źe le ĉez 5 let.

Da stanovitna zaprtija avstrijsko-ogerskih mej kar mahoma ne more obveljati, to paĉ sprevidi vsak, kdor ve, da je treba razliĉnih priprav in naprav, po katerih se meje proti Rusiji, Rumuniji itd. zapró, in tudi naprave klavnic, ki se nameravajo unkraj naĹih mej napraviti zato, da bi ondi Rusi, Rumunci in drugi zdrava goveda klali in njihovo meso brez nevarnosti prodajali ĉez mejo avstro-ogersko. Vse to potrebuje priprav vsaj eno leto ali par let.

Da bode ta nova, pa za obrambo goveje kuge, ki se v naĹih deţelah nikoli prvotno ne zaĉne, ampak zmerom le iz navedenih deţel k nam zatrosi, potrebna postava izprva hud udarec za Dunaj in druga velika mesta naĹega cesarstva, kamor je vsako leto na tisoĉe in tisoĉe goveje ţivine iz Rusije (samo na Dunaj neki skor vsako leto okoli 50.000 volov) priĹlo, to je jasn okot beli dan in zato so se nekateri dunajski poslanci uţe v preĹjĹnih obravnavah te postave na vse kriplje upirali tej zaprtiji. ĉe tudi mi zavoljo obrambe goveje kuge zagovarjamo to postavu, pa vendar ne moremo slepi biti o tem, da bode naĹi drţavi izprva pomanjkovalo goved in da se bode cena mesa morebiti povsod podraţila.

In ĉemu pa mi piĹemo te vrstice in jim na ĉelo stavimo besedo: pozor, kmetovalci?

Edino samo zato — je naĹ odgovor — pisali smo ta opomin, da naĹe kmetovalce v obĉe in ţivinorejce Źe posebno opozorujemo na to, da je priĹel ĉas, ko jim bode ţivinoreja najveĉ dobiĉka donaĹala, ĉe bodo skrbeli veliko goved izrepati po vodilih umne ţivinoreje. PriĹel bode ĉas, da se bodo sopaĹniki (gmajne) raz-

delile in obrnile v polje, na katerem se bode dalo veĉ ţivinske klaje pridelovati. Pridelujte veĉ klaje, da vam bode mogoĉe, veĉ ţivine rediti, to je opomin, ki ga „Novice“ ponavljajo uţe 30 let. Zdaj pride ĉas, ki bode naĹe gospodarje sam uĉil, da v ţivini tiĉi kmetovalca najveĉi kapital. Zato, moţje slovenski, prevdarjajte, kako pridete do tega, da izkopljete „Źac“, ki Źe zakopan leţi v „gmajnah“ in drugem dozdej preveĉ zanemarjenem svetu.

Shod vinorejcev in vinska razstava na Dunaji.

Poroĉa prof. PovŹe.

(Dalje.)

Źesto vpraĹanje: Kaj je dosedaj znano o vzroĉih nove pa hude trtne bolezni, ki se zove „kozé“ (*Gloeosporium ampelophagum*) in pa o sredstvih zabraniti ali odpraviti jo? — je razpravljal baron Thümen, sloveĉi mikolog na dunajski visoki kmetijski Źoli.

ĉe je to vpraĹanje bilo zanimivo za vinorejce sploh, toliko zanimivejŹe bilo je meni in sploh naĹim juţnim vinorejcem, kateri uţe poznajo to hudo nadlogo Źalibog iz lastnih skuĹinj. S tolikimi uĉmami ima se bojevati trtorejec in zdaj se mu bliţa Źe druga nova nadloga, to je, kozavost trt, pa tudi filoksera se vedno bliĹe pomika proti naĹim juţnim mejam, kajti uţe je grozovita uŹ v Monci na gornjem Italijanskem se prikazala!

Predno pristopim na nasvete, katere je gosp. poroĉevalec zboru podal, zdi se mi potrebno, kaj veĉ povedati o tej bolezni, da bodo ĉastiti bralci toliko bolje mogli razumeti razpravo in dotiĉne nasvete poroĉevalca Thümena.

Ta bolezen nastaja po neki gljivici, katera se je dosedaj najbolj v juţnih pokrajinah pokazala. Najprvo so jo zapazili na Italijanskem, in ker je niso poznali, krstili so jo po znamenjih, katera puŹĉa na napadenih bolnih trtah in so podobna kozam, trtne koze. Spomladi, ko zaĉenja trta poganjati, se uţe prikaŹejo prva znamenja te bolezni in sicer na zelenih mladikah, na mladem perji in kotnih vrvicah. Ta gljivica more razvijati se in Źiveti edino le na zelenih delih trte in se dosedaj Źe ni nikdar starejŹi les naŹel okuŹen po kozah. Na teh mladih zelenih delih torej se ĉedalje huĹŹe razvijajo v zaĉetku okrogli, majhni, rujavi madeŹi. ĉez nekoliko dni se madeŹi spremené in postajajo bolj vzdignene